

den dobbelte Retning, forenet ved en og samme Skole. Jeg maa anbefale det lærde Thing at stemme for det Underændringsforslag til Ændringsforslaget under Nr. 2, som gaar ud paa at borttage dette Forslag om Forsøget med en Evedeling, ikke alene af den Grund, at denne Evedeling naturligvis vil medføre betydelige Bekostninger, men langt mere af Hensyn til Skolens eget Lær og MaaL. — Der kommer ganske vist en noget forskjellig Betragtning frem om, hvad der er og bør være Skolens MaaL. Der er blevet sagt, at det er at forseile Skolens MaaL, naar man vil give den et nationalt Diemed, ja, der er endog blevet Tale om at drive politisk Propaganda ved Skolen. — Det tyder noksom paa, at der her maa være en meget forskjellig Opfattelse af, hvad der er Skolens MaaL. Det er min faste Overbevisning, at Skolens MaaL ikke udelukkende kan være at meddele et vist Kvantum positiv Kundskab, dette udelukkende kunde allensals kun høre Børneskolerne til, men det er min Overbevisning, at saasnart vi komme udenfor Børneskolen, har Skolen et MaaL foruden dette, nemlig at udøve en aandelig Indvirkning paa Eleverne, udøve en veiledende Indflydelse paa dem, for at de ikke skulde staa samlende mellem den Masse af Kundskab og Fag, som de nu stilles ind imellem ved den lærde Skole. En saadan aandelig Paavirkning er betinget af, at der ved en og samme Skole gjøres en bestemt aandelig Retning gjældende, som kan præge det Hele, som kan give Skolen Præg af en aandelig Helhed og Enhed. Det er en Betingelse for, at en saadan aandelig Paavirkning kan finde Sted, særlig naturligt knyttet til den Mand, som kommer til at staa i Spidsen for den Retning, som Skolen skal repræsentere. Man kan give det Navn af nationalt Bihensyn, af politisk Propaganda osv., vist er det, at skal der udøves en gavnlig Paavirkning paa de Unge, da maa den finde Sted ad aandelig og personlig Vet. Derfor er det et Hovedhensyn for mig, at i den samme Skole kun een Hovedretning kommer til at gjøre sig gjældende. Da saaledes flere Medlemmer af Flertallet ikke have kunnet skjønne, at der fra Mindretallets eller den høitærede Ministers Side er gjort

saadanne Indrømmelser, der kunde føre til et saadant Resultat, at vi overhovedet kunne se nogen som helst af de Tanker, vi have søgt at drage frem, blive virkeliggjort, saa have vi heller ikke kunnet skjønne, at der har været Tid og Veilighed til at fravige, hvad der var vedtaget ved 2den Behandling. Det, der var vedtaget ved 2den Behandling, indeholder muligvis mange Mangler i Enkelthederne, men naar de vare blevene modtagne paa den Måade, at enten 2den eller 3die eller en senere Behandling kunde komme til at dreie sig om Enkelthederne i det hele Forslag, da er jeg overbevist om, at der fra Flertallets Side skulde blive vist al Hensyntagen, for at det paa mange enkelte Punkter kunde lempes efter de Forordringer, der paa forskjellige Sider opstilles; men staar det saaledes, at der ikke er Tale om nogen Smødekommen i de Punkter, som vi anse for at være Hovedpunkter, da skjønner jeg ikke rettere, end at Forslaget kommer til at ligge for i den Stikelse, hvori det engang er vedtaget af Folkethinget, om det end skal komme til at staa som en Fremtidstænke. Den høitærede Minister har rettet temmelig skarpe Bebrejdelser imod Udvalget, og navnlig dets Flertal, at vi ikke med Tak have villet modtage de Fremskridt, der ere blevene os tilbudte i Skolens Ordning. Denne Bebrejdelse gaar ind under den hele Betragtning, som saa ofte her har været draget frem, nemlig Forholdet mellem det Bedste og det Næstbedste osv., om, hvad der er Fremskridt overhovedet. Jeg skal ikke gaa nærmere ind herpaa, men derimod vilde jeg nok underkaste det en kort Prøvelse, hvad det da er, der her betegnes som Fremskridt. De væsentligste Punkter i det Forslag, som det lærde Mindretal har fremlagt for det høie Thing, saaledes som det nu er blevet tiltraadt af den lærde Minister, er jo Nedlæggelsen af to Klasser i de lærde Skoler, og dernæst Anerkjendelsen af den realistiske Dannelses Ligeberettigelse med den humanistiske. Foruden disse to Hovedpunkter er der forskjellige mindre, som jeg strax skal komme til at berøre. Med Hensyn til Nedlæggelsen af de to Klasser, da dreier Striden sig her om Børneskolen, og der er blevet stridt om, hvorvidt den vedblivende skal